

FB-R i verkligheten

Text och foto: Peter Flinck

Under min tid i Flatklubbens huvudstyrelse var jag med då klubben planerade det interna informationsarbetet inför SSRKs planerade start av verksamheten med funktionsbeskrivning för retriever (FB-R). Styrelsen skulle informera om den och definiera vilka krav Flatklubben skulle ställa på personer inom klubben som kunde utbildas till funktionärer, testledare och beskrivare.

När startade det

Planering, skapande och testande av FBR startade för mer än fem år sedan. Under ett provår som slutade vid årsskiftet, har utbildning av bl a funktionärer och testledare utförts. Dessutom har flera hundra hundar beskrivits.

Nu ville jag se hur en beskrivning går till i verkligheten.

Så en solig, torr vårdag i slutet av maj förra året åkte jag till Roslagen. Jag hade fått möjlighet att vara med på en beskrivning och eftersom jag känner beskrivaren, testledaren, funktionär, flatcoated retriever-uppfödarna i kennel Feedback's samt hundägarna, var det ett perfekt tillfälle.

Vilka deltog

Uppfödarna hade samlat alla sju i en kull födda 2013 samt två tikar i en kull födda 2011.

Minimiåldern för att beskrivas är 12 månader men det finns ingen övre åldersgräns. Max tolv hundar beskrivs under en dag.

Deltagarna kom från platser runt Mälardalen men också från Örebro, Österfärnebo och även från Skåne och Åland. Vilket fantastiskt engagemang!

Beskrivningsteamet bestod av beskrivaren Gunilla Lefwerth, testledaren Liselotte Nordensten och funktionären Christine Jansson.

Louise Brodd som studerar etologi vid universitetet i Linköping var också med. I samband med sitt masterarbete inom etologi för Per Jensen skall hon titta på retrievers apporteringsarbete. Hennes arbete ingår i ett större projekt. Man hoppas kunna hitta de gener som ligger till grund för olika beteenden hos hundar och om det finns skillnader mellan retriever-raserna. Den här beskrivningen var en av flera hon varit med på. Hon tog också hårprover av hundarna för kortisolanalys och togsade dem för att få dna. Louise har själv skrivit om sitt arbete i Apportören nr 4-2015.

Vad innebär FB-R

Varje hund beskrivs i åtta aktiva och några passiva moment. Man beskriver bl a hur hunden griper och bär tungt och långt föremål (dummies), ett föremål (dummy) som får "fötter" och dras iväg. Hur och vad gör hunden i olika apporteringssituationer, sökarbete, problemlösning, möte med och hantering av ett vilt samt reaktion vid skott. Terrängen kan variera i de olika momenten, det viktiga är att beskrivaren får optimal möjlighet att observera vad hunden gör.

Hur skall och får hundägaren agera?

Det finns inga krav på att din hund ska vara lydlig. Som hundägare behövs inga förkunskaper.

Testledaren hjälper till och ger hela tiden instruktioner om varje moment. Även vid förflyttning mellan momen-

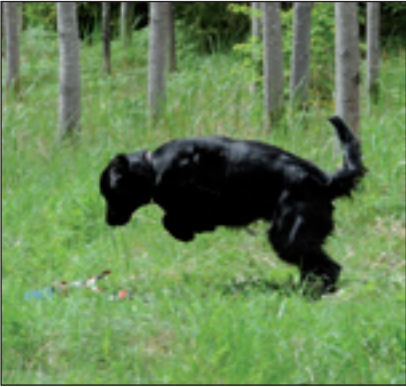

ten, i förberedande syfte samt under själva momentet.

Arbetsmomenten utfördes på mark som var känd av de som genomförde beskrivningen. Givetvis med benäget tillstånd av markägaren. Terrängen var en blandning av gräs- och buskvegetation samt gles skogsterräng. Platserna för momenten fanns på båda sidor av en skogsbilväg, väl avgränsade från var-

andra i både platt och lite kuperad terräng.

Hundens ägare var med under alla moment och gick tillsammans med testledaren med kopplad hund mellan de olika momenten. Under just den här beskrivningen användes ett halsband vid vilket kopplet (max 1,8 meter långt) enkelt kunde lossas och fästas. Samma typ av koppel användes till alla

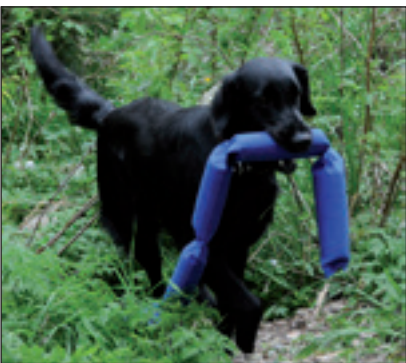
*Ytress gör rövskutt efter den rörliga dum-
myn.*

Tung apport.

Vilthantering.

Lång dummy.

hundar under den här beskrivningen. Kopplet får inte vara strypande. Hunden skall styras och korrigeras så lite som möjligt under transporterna.

Får man titta på

Vi som publik fick vara med under beskrivningen. Men vi får inte komma och gå mitt under beskrivningsarbetet utan måste vara med under alla moment för en och samma hund. Vi står på behörigt avstånd och måste vara tysta, stilla och diskreta under varje arbetsmoment. Vi såg i de flesta fall hundens arbete väldigt bra vilket var mycket intressant och lärorikt.

Vad är syftet

Resultatet av en funktionsbeskrivning kan tjäna som ett avelsverktyg och syftar till att öka kunskapen om de jaktliga egenskaperna. Alla startar inte sina retriever på jaktprov så en funktionsbeskrivning är ett sätt att få en uppfattning om individernas jaktliga egenskaper.

Den som funktionsbeskriver sina hundar eller kullar får resultaten stambokförda. En merit motsvarande den för t.ex. B-prov.

Vem arrangerar

SSRKs avdelningar, rasklubbar, uppfödare eller hanhundsägare kan ta initiativet till att låta funktionsbeskriva ett antal hundar.

Under beskrivningen skall utbildade personer – en funktionär, en testledare och en beskrivare – leda, genomföra och beskriva hundarna. Man utbildas först som funktionär och därefter som testledare.

Vad såg och hörde jag

Jag såg jämnåriga hundar från samma kull, med olika nivåer av träning och utbildning som självständigt utförde de olika momenten och som i vissa fall agerade positivt överraskande.

Jag såg också hur en beskrivning är upplagd och hur intrimmad den mäs-

te vara för att ge de olika individerna samma förutsättningar. Varje moment utförs på exakt samma sätt samt att testledaren informerar förarna om vad de skall och får göra i varje moment. Instruktioner ges på ett trevligt, pedagogiskt och tydligt sätt till alla deltagare.

Funktionären agerar på exakt samma sätt i de olika momenten för alla hundar och beskrivaren agerade diskret och respektfullt gentemot deltagarna, funktionär och testledare.

Beskrivaren fyllde i ett protokoll med en intensitetsskala för olika beteenden. Det handlar bara om vad denne ser, så någon värdering av hundens arbete görs inte. Man tar heller ingen hänsyn till väderförhållanden men noterar detta i ett särskilt dokument. När beskrivningen av en hund var klar gav beskrivaren en kort muntlig redovisning. Jag fick också tillfälle att ställa frågor till alla inblandade och diskutera beteenden och upplägg och fick en mycket bra och lärorik dag tillsammans med alla som var med.

Så var gärna med och bidra till att dokumentera retrievernens egenskaper genom att samla egna uppfödningar och låt beskriva dem. Resultaten stambokförs på SSRK/Avelsdata som är tillgängligt för alla. Kontakta någon av de beskrivare som finns, alternativt delta när SSRKs avdelningar eller rasklubbar arrangerar en beskrivning.

Var finns det mer information

På SSRKs hemsida under Prov-Utställningar finns mer information om FB-R. Utvecklingen av FB-R utförs av ett antal personer i en kommitté. De arrangerar och planerar också utbildning av funktionärer och testledare. Det behövs fler personer för att genomföra kommande beskrivningar, så varför inte anmäla er till de planerade utbildningarna. ■